

Μακεδονικά

Τόμ. 5, Αρ. 1 (1963)

Γεωργίου Μόδη, Η Μακεδονία μας και η Μακεδονική Μειονότητα. Διάλεξις

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.862](https://doi.org/10.12681/makedonika.862)

Copyright © 2014, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1963). Γεωργίου Μόδη, Η Μακεδονία μας και η Μακεδονική Μειονότητα. Διάλεξις. *Μακεδονικά*, 5(1), 584–585. <https://doi.org/10.12681/makedonika.862>

᾽Ορθῶς ποιῶν καθορίζει τὰ πραγματικὰ ὄρια τῆς ἀρχαίας Μακεδονίας ἐλέγχων ὡς πολιτικὸν κατασκευάσμα τῶν Σκοπίων τὴν ἐπέκτασιν αὐτῶν πρὸς βορρᾶν. ᾽Ορθῶς ἐπίσης τονίζει τὴν σημασίαν τῆς Θεσσαλονίκης διὰ τὸν Ἑλληνησμὸν ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς κτίσεώς της ὑπὸ τοῦ Κασσιάνου μέχρι τῆς σήμερον.

Εἰς τὴν δευτέραν ἐξετάζει τὰ τῆς ὀργανώσεως τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς τακτικῆς αὐτοῦ. Παρὰ τὴν σπάνιν τῶν σχετικῶν πληροφοριῶν ὁ ὁμιλητὴς κατορθώνει ὄχι μόνον νὰ καθορίσῃ συντόμως τὸν τρόπον τῆς ὀργανώσεως τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ αὐτὸν ἱστορικῶς ἐξ αὐτῆς τῆς κοινωνικῆς συγκροτήσεως τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐπιδράσεως, τὴν ὁποίαν ἤσκησεν ἐπ' αὐτοῦ ἡ πολεμικὴ τέχνη τῶν νοτιωτέρων Ἑλλήνων. Ὡς πρὸς τὴν τακτικὴν, διὰ νὰ δώσῃ τὴν εἰκόνα της, ἀναλύει μὲ τρόπον σαφῆ καὶ παραστατικὸν τὴν μάχην κυρίως τοῦ Γρανικοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεικονίζεται ἀκριβῶς ἡ χρησιμοποίηθῆσα τακτικὴ, ἡ ὁποία δρᾶται μὲν ἀπὸ τῆς λοξῆς φάλαγγος τοῦ Ἐπαμεινώνου, διεπλάσθη ὁμως περαιτέρω ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τοῦ Β'. Ἡ ὁμιλία εἶναι ἀξιανάγνωστος, διότι πολὺς μὲν γίνεται συνήθως λόγος περὶ τῶν πολεμικῶν κατορθωμάτων τῶν Μακεδόνων, ἐλάχιστος δὲ περὶ τοῦ τρόπου, διὰ τοῦ ὁποίου κατορθώθησαν ταῦτα.

ΣΤΙΑΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Γ ε ω ρ γ ί ο υ Μ ό δ η , Ἡ Μακεδονία μας καὶ ἡ Μακεδονικὴ Μειονότητα. Διάλεξις. Ἀθήναι, 1962. [Μακεδονικὴ Ἑστία 1]. 8ον, σ. 20.

᾽Ο συγγραφεὺς εἶναι πολὺ γνωστὸς εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν καὶ ὡς συγγραφεὺς καὶ ὡς πολιτευόμενος, ἀλλὰ καὶ ὡς Μακεδονομάχος. Καταγόμενος ἐκ Μοναστηρίου ἔλαβε μόλις ἔφηβος ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν ἔνοπλον Μακεδονικὸν Ἀγῶνα. Οὕτως ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ἔλαβε γνώσιν τῶν κατ' αὐτὸν προσώπων καὶ πραγμάτων. Τὸ πρᾶγμα γίνεται καταφανὲς καὶ ἐκ τῆς ἐνώπιον τοῦ ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ γενομένης ταύτης ὁμιλίας.

᾽Ο ὁμιλητὴς ἀποδεικνύει δι' αὐτῶν τούτων τῶν πραγμάτων ὅτι οὔτε παλαιότερον οὔτε κατὰ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα ἐγένετο ποτὲ λόγος περὶ ἰδιαιτέρας Μακεδονικῆς ἐθνότητος καὶ Μακεδόνων, αὐτοὶ δέ, οἱ ὅποιοι σήμερον παρουσιάζονται ὡς τοιοῦτοι, ἦσαν καὶ ὠνομάζοντο Βούλγαροι, ὡς Βούλγαρος δ' ἐξελέγη καὶ παρεκάθισεν εἰς τὴν τουρκικὴν βουλὴν καὶ ὁ γνωστὸς σήμερον ὡς ἀρχηγὸς τῶν Μακεδόνων Βλάχος. Κατὰ τὸν συγγραφέα, ὁ ὁποῖος ἐχρημάτισε καὶ γενικὸς διοικητὴς Θεσσαλονίκης μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Γερμανῶν, οἱ Βούλγαροι ἐξαίφνης μετεμορφώθησαν εἰς Μακεδόνους τὸ φθινόπωρον τοῦ 1944 ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν κομμουνιστῶν. Ἀνακριβὲς μόνον εἶναι τὸ λεγόμενον (σ. 14) ὅτι οἱ Μακεδόνες τῶν Σκοπίων ἀπαρνοῦνται οἰανδήποτε σχέσιν μὲ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς Μακεδό-

νας του. Πᾶν τοῦναντίον. Ἐσχάτως μάλιστα καθηγητῆς τις τῆς ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Σκοπίων ἐν δημοσίᾳ δμιλίᾳ ἐβεβαίωσε τὸ ἐκ Ψευδομακεδόνων ἀκροατήριόν του ὅτι πρόγονοι αὐτοῦ ὑπῆρξαν οἱ ἐνδοξοὶ Μακεδόνες βασιλεῖς. Ὡστε καὶ εἰς τοῦτο οἱ νέοι Μακεδόνες ἀκολουθοῦν τὴν γραμμὴν τῶν παλαιότερων Βουλγάρων κομτατζήδων. «Ἄλλαξε τὸ ὄργανον, λέγει ὁ συγγραφεὺς (σ. 14), ἀλλ' ὁ σκοπὸς παραμένειν ὁ ἴδιος».

Ἄξιόλογα εἶναι καὶ ὅσα οὗτος παραθέτει ἐκ τοῦ συγγράμματός τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Βελιγραδίου Ντουσιὰν Πόποβιτς, κατὰ τὸν ὁποῖον «ὅλη ἡ ἀστική καὶ ἰθύνουσα τάξις τῆς Γιουγκοσλαβίας, ὅλα τὰ ἰδρύματα καὶ κληροδοτήματά της, καθὼς καὶ τὰ προτερήματα καὶ ἐλαττώματά της, προέρχονται ἀπὸ Ἑ λ λ η ν α ς ἐ κ Μ α κ ε δ ο ν ί α ς ».

Ἐν τῷ συνόλω τὸ ἔργον τοῦ παλαιμάχου ἀγωνιστοῦ εἶναι ἀξιανθῶστον καὶ διδακτικώτατον, ἰδίᾳ διὰ τὸ σύγχρονον κοινόν, ἑλληνικὸν καὶ ξένον, τὰ δὲ τεκμήρια αὐτοῦ κατὰ τῶν δῆθεν Μακεδόνων καὶ τῆς ἐθνότητός των ἀδιάσειστα. Δυστυχῶς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ὠραίας δμιλίας ἀσχημίζουσι ἀρκετὰ τυπογραφικὰ παροράματα.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

G. Millet, La peinture du moyen âge en Yougoslavie (Serbie, Macédoine, Monténégro). Fascicule III. Album présenté par A. Frolov, Paris 1962. XXIII σελίδες καὶ 127 πίνακες.

Τὸ τρίτον τοῦτο λεύκωμα τῆς πολυτίμου δημοσιεύσεως, τῆς ὁποίας τὰ δύο προηγουμένα ἐξεδόθησαν τὸ 1954 καὶ τὸ 1957 (βλ. Μακεδονικά 3, 1953-55, 425 κ. ἔξ. καὶ 4, 1955-60, 550 κ. ἔξ.), περιέχει ἀπεικονίσεις τῶν τοιχογραφιῶν πέντε ἐκκλησιῶν, δηλαδὴ τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος τῆς Ἀχρίδος, τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἰς τὸ Μάρκοβα Βαρὸς παρὰ τὸν Περλεπέν, τοῦ Ἁγίου Νικήτα παρὰ τὸ Σουσέρ, τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης (Ἐκκλησία τοῦ Κράλη) εἰς τὴν Μονήν Στουντένιτσας καὶ τέλος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς Παλαιὸν Ναγκορίτινο. Πρόκειται περὶ τοιχογραφιῶν ποῦ ἔγιναν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ κράλη Στεφάνου Μιλούτιν (1282-1321) καὶ ποῦ ἀνήκουν εἰς τὴν λαμπροτέραν ἐποχὴν τῆς ζωγραφικῆς τῶν Παλαιολόγων. Ὅπως ἰδιαιτέρον εἶναι συνεπῶς τὸ ἐνδιαφέρον ποῦ παρουσιάζουν. Τρία ἀπὸ τὰ μνημεῖα αὐτὰ ἔχουν καὶ τὴν πρόσθετον σημασίαν, ὅτι σφῶνται ἐπὶ ἑλληνικὰς ὑπογραφὰς τῶν δύο ζωγράφων, τοῦ Εὐτυχίου δηλαδὴ καὶ τοῦ Μιχαῆλ Ἀστραπά, περὶ τῆς ἐθνικότητος καὶ τῆς πατρίδος τῶν ὁποίων πολλὰ ἔχουν γραφῆ. Τὰ μνημεῖα ταῦτα κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν εἶναι ὁ Ἅγιος Κλήμης τῆς Ἀχρίδος (1295), ὁ Ἅγιος Νικήτας (περὶ τὸ 1307) καὶ τὸ παλαιὸν Ναγκορίτινο (1318). Μὲ τὸ ζήτημα τῆς προελεύσεως τῶν ζωγράφων τούτων ἐκ Θεσσαλονίκης δὲν ὑπάρχει λόγος ν' ἀσχηλωθῶμεν ἐδῶ, διότι τοῦτο ἐξητάσαμεν διὰ μακρῶν εἰς ἰδίαν ἐργασίαν (Α. Χυνοροο-